
Warszawa, dnia 2 października 2017 roku

**List otwarty
w sprawie podjęcia pilnych działań przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa
Wyższego oraz Polską Komisję Akredytacyjną dotyczących standardów
kształcenia w dyscyplinie psychologia**

Jako członkowie Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk oraz dziekani i dyrektorzy instytutów prowadzących kształcenie w dyscyplinie psychologia – z niepokojem dostrzegamy szkodliwe zjawiska obniżające jakość kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu psychologa, będącego zawodem zaufania publicznego. Dlatego zwracamy się do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do Polskiej Komisji Akredytacyjnej z apelem o podjęcie bardziej aktywnych działań w wyznaczaniu standardów i zapobieganiu wymienionym poniżej nieprawidłowościom.

Po pierwsze, niepokoją nas niektóre zapisy dotyczące minimów kadrowych ujęte w najnowszym rozporządzeniu MNiSzW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596). Aktualna konstrukcja minimów kadrowych, pozwalająca na prowadzenie studiów psychologicznych pierwszego stopnia o profilu praktycznym przez kadrę uczelni składającą się jedynie z jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego i pięciu doktorów, nie jest gwarantem dobrej edukacji przygotowującej do wykonywania zawodu psychologa zatrudnionego na samodzielnych stanowiskach w takich różnych obszarach jak ochrona zdrowia, edukacja, resocjalizacja, pomoc społeczna, rozwój organizacyjny, komunikacja społeczna, i in.

Ponadto, niepokoi nas, że braki w kadrze tworzącej minimum studiów pierwszego i

drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, mogą być zastępowane według przelicznika: 2 doktorów mających „znaczące doświadczenie zawodowe” w miejsce 1 pracownika samodzielnego oraz 2 magistrów mających „znaczące doświadczenie zawodowe” w miejsce 1 doktora i że owe zastępniki mogą sięgać do „50% liczby osób zaliczanych do minimum”. Uważamy, że powyższe warunki prowadzenia studiów określone w rozporządzeniu, zaniżają standardy edukacyjne w kształceniu studentów psychologii w sposób nieodpowiedzialny i szkodliwy dla wykonywania zawodu zaufania publicznego.

Po drugie, wiele uczelni prowadzących studia nie ujawnia na swoich stronach internetowych, kim są ich etatowi pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego i jakimi osiągnięciami akademickimi i praktycznymi (w przypadku profilu praktycznego) w zakresie psychologii mogą się oni wykazać. Nie podawanie informacji o kwalifikacjach zatrudnionych nauczycieli akademickich utrudnia ocenę oferowanych w danej uczelni studiów psychologicznych przez potencjalnych kandydatów i studentów, a w skrajnych przypadkach może prowadzić do niewłaściwego przez nich wyboru miejsca studiów, specjalności zawodowej czy promotorów prac dyplomowych.

Po trzecie, negatywnie oceniamy rozszerzający się zwyczaj dodawania słowa „psychologia” do nazwy kierunków studiów, które *de facto* nie prowadzą do uzyskania dyplomu psychologa, gdyż programy na tych kierunkach nie są związane z dziedziną nauk społecznych. Kandydaci na studia i pracodawcy zatrudniający absolwentów takich kierunków często nie zdają sobie sprawy, że kończąc studia z dziedziny nauk o zdrowiu lub nauk ekonomicznych nie nabywa się wiedzy i kompetencji w takim zakresie i w takim stopniu, który wymagany jest do wykonywania zawodu psychologa.

Zwracamy uwagę, że przy niefunkcjonującej ustawie o zawodzie psychologa, na instytucje prowadzące nadzór oraz przeprowadzające akredytację kierunków studiów i prowadzących je jednostek akademickich spada szczególna odpowiedzialność za kształcenie psychologów. Związku z tym apelujemy o (1) podjęcie działań zmierzających do podniesienia wymagań formalnych prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia w zakresie psychologii, (2) stały monitoring dotyczący

przestrzegania przez uczelnie formalnych wymogów dotyczących liczebności i kwalifikacji kadry dydaktycznej oraz (3) egzekwowanie stosowania odpowiedniego nazywania kierunków studiów i ich specjalności.

Jako środowisko, zobowiązujemy się do informowania naszych studentów, iż zgodnie ze standardami Europejskiego Certyfikatu Psychologa (*EuroPsy*), wykonywanie zawodu psychologa jest możliwe po ukończeniu co najmniej 5-letnich studiów na kierunku psychologia, np. w ramach 5-letnich jednolitych studiów magisterskich lub 5-letnich studiów dwustopniowych (3-letnich licencjackich i 2-letnich magisterskich). Jednocześnie deklarujemy, że na stronach internetowych naszych uczelni będziemy informować studentów o kwalifikacjach pracowników etatowych prowadzących zajęcia na oferowanych przez nas studiach psychologicznych.

Z wyrazami szacunku,

Dr hab. Michał Harciarek, przewodniczący Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk

Prof. dr hab. Mariola Bidzan, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego

Dr hab. Jan Ciecuch, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Dr hab. Barbara Dolińska, dyrektor Instytutu Uniwersytetu Opolskiego

Dr hab. Aleksandra Fila-Jankowska, dziekan Wydziału Zamiejscowego Uniwersytetu SWPS w Sopocie

Prof. dr hab. Piotr Francuz, dyrektor Instytutu Psychologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Dr hab. Zbigniew Gaś, koordynator kierunku Psychologia, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Dr hab. Bernadeta Izydorczyk, dyrektor Instytutu Psychologii Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Konsultant Krajowy w dziedzinie Psychologii Klinicznej

Dr hab. Iwona Janicka, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego

Prof. dr hab. Irena Jelonkiewicz-Sterianos, dziekan Wydziału Nauk Społecznych Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Prof. dr hab. Zdzisław Kroplewski, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Szczecińskiego

Dr hab. Dominika Maison, dziekan Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego

Prof. dr hab. Paweł Ostaszewski, dziekan Wydziału Psychologii Uniwersytetu SWPS w Warszawie

Dr hab. Katarzyna Popiołek, dziekan Zamiejscowego Wydziału Psychologii Uniwersytetu SWPS w Katowicach

Dr hab. Tatiana Rongińska, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Zielonogórskiego

Dr hab. Piotr Sorokowski, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego

Dr hab. Zbigniew Spindel, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Dr hab. Piotr Szarota, dyrektor Instytutu Psychologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Prof. dr hab. Janusz Trempała, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Dr hab. Mariusz Urbański, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dr hab. Barbara Weigl, dyrektor Instytutu Psychologii Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Dr hab. Michał Wierzchoń, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie